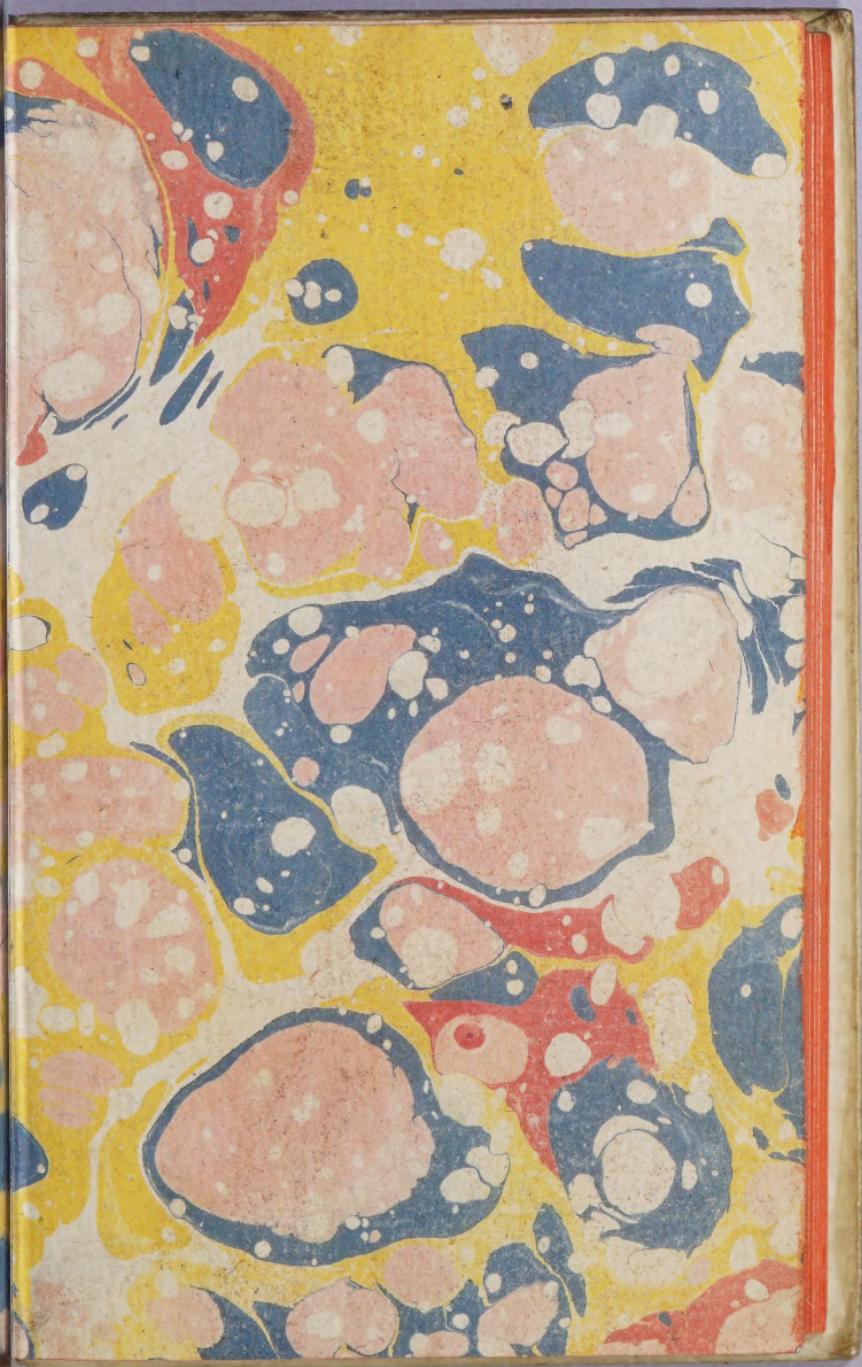
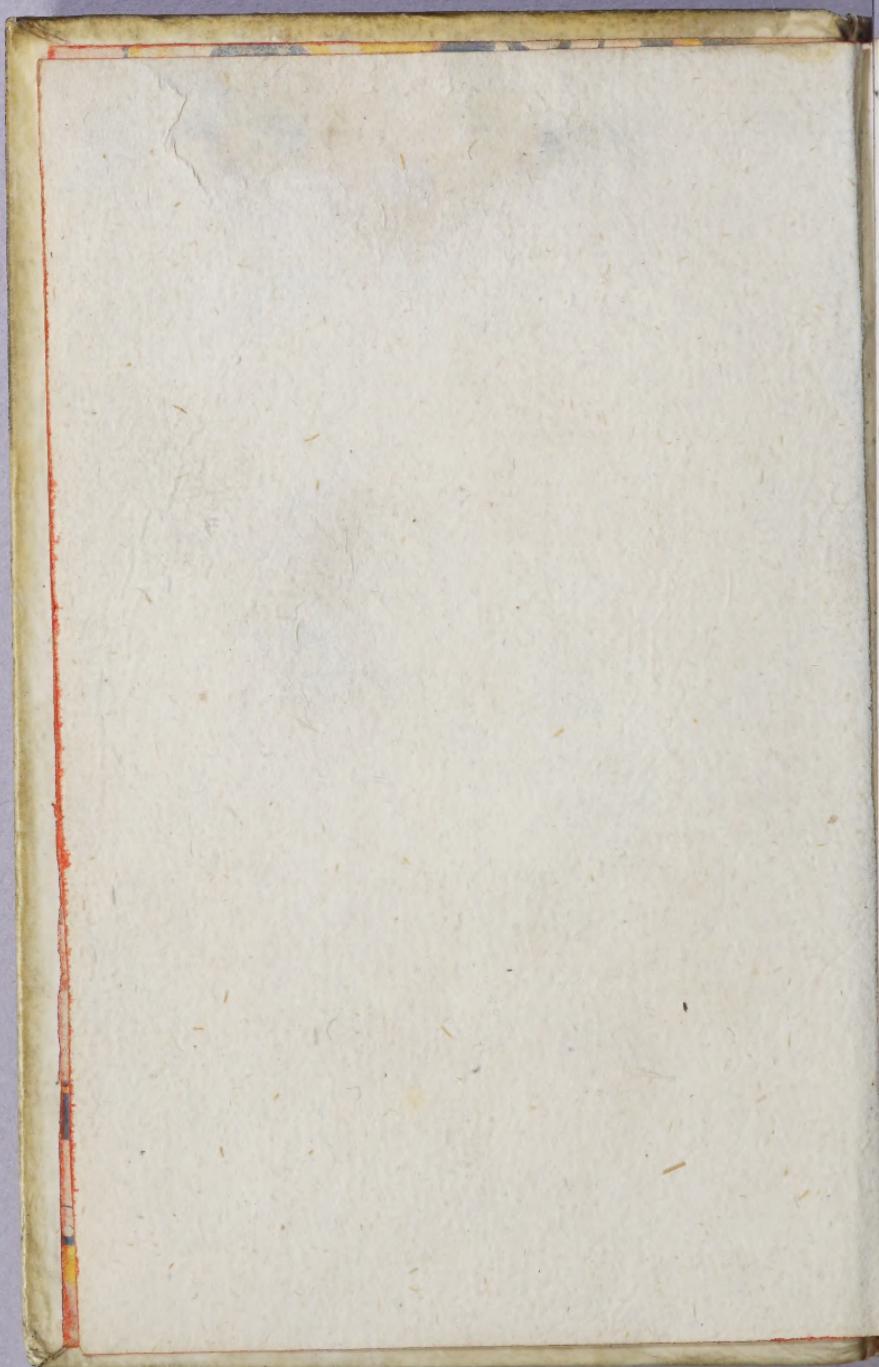

John Carter Brown.

This book is not on the list of
Rich or Fenwick - nor
Harvard College.

Augt. 1845.

311

LAVRENTII
GAMBARAE
BRIXIANI
VENETIAE.

ROM AE,
Apud Franciscum Zanettum.
M D LXXXI.

LITERA ARGUMENTVM.

ATHILA Hunnorum rex cum ingenti exercitu C
liam ingressus, ab Actio Gallorum duce in campis Catal
nijs acie vicitus est, magna vtrinque clade accepta. Quar
Pannoniam reuersus, nouas copias collegit, vt belli fortu
iterum experiretur. Sed audita morte Aetij, consilium m
uit: conuocatoq. Budæ concilio, suis persuasit, vt in Ital
arma conuerterent; vnde præclariorēm victoriam, quā Alaricus, aut aliæ ante nationes, reportarent. Huius rei r
atio Valentinianus Imp. cōmotus, Brunorum Gambaran
xianum rei militaris peritisimum, ac nobilissimum virum,
lo p̄fscit. Qui multis equitum peditumq. millibus coad
Pannoniam ire contendit: ac prope flumen Arsiam castra
cauit, vbi Barbarorum impetum expectaret. At vero A
hoc Brunori facto indignatus, statim hiberno & import
tempore signa iussit in Italianam inferri. Sed eius aduentur
innumeram hostium multitudinem Brunorus extimesce
Aquilciam se recepit, quam omni opere muniuit. Ille in
liam descendit ad forū Iulij, ferro & igne cuncta deuastans
tēporis Veneti, qui ad mare Adriaticū habitabant, tanto
tumultu perterriti, patrijs sedibus relictis, in exiguae qualib
insulas numero xxxvij. confugerunt. In quibus a Barba
accesū tuti domos edificare, iunctisq. insulis vrbem fundi
quæ Venetiarum nōmen obtinuit. Hanc vrbem toto orbe
rarum insignem fore, ac multis magnisq. victorijs terra m
illustrem, senex quidam Brixianus in solitudine tum de
diāino afflato prædixit. Quarum aliquæ, præsertim conti
ratas, regem Gallorum Pipinum, Hunnos, Genuenses,
manos, Gallos, Hispanos memorantur.

LAURENTII
GAMBARAE
BRIXIANI
VENETIAE.

Ad Amplissimum Cardinalem

Io. FRANCISCVM Gambaram
Comitis BRVNORI F.

VAE causa impulerit Saturni in regna
ferocem

Humorū regē Scythię traducere gentes;

Aduentus quorum in Carnos, partemq.
patentem

alia, primum Venetæ fuit vrbis origo,

FRANCISCE expediam. Non hic tu prælia cantu

æonio vulgata leges, non aurea Phrixi

ellera: sed Veneti primordia prima Senatus.

non mihi Calliopes opus est, nec Apollinis aura;

vati de more tuo FRANCISCE fauebis,

valeant rupes Heliconis, & vnda Arganippes.

Athila Pannonias celerans remeauerat oras,

gentes bello amissas; quas Aetius dux

rauerat in latis Catalauni ad mœnia campis.

L A V R . G A M B A R A E

Ille autem tanto casu non territus Hunnos
Aduocat, & capere arma iterum, gentesq. parari
Ad fera bella iubet; Gallosq. reposcere signa,
Ira iamdudum magis irritatus acerba,
Acceptam ob cladem; quam pugna exteritus acri.
Nec mora barbarica festinant iussa phalanges,
Et subito curant certamine fessa recenti
Corpora, equosq. simul. sed postquam robur in artus,
Et vigor, & solita vires rediere; iuuentus.
Arma fremit; pars tela nouant, clypeosq. ocreasque:
Hi ferro stringunt myrtum; lati⁹. veneno
Hastam armant: adeo est illis innata cupidio
Oppositas delere acies. hic curuat in arcum
Excisam montis nemoroſo in vertice taxum.
Hunnus equis, Garusq. pedes crudelis in hostem
Ire parat, pharetram Thocarus suspendit ab armo;
Suetus in aduersas letalia vulnera turmas
Dirigere, & valido prosternere corpora iactu.
Arma ferox, ardensq. oculis vocat Attila pugnas
In Gallos; atq. Essedonum sparsa agmina campis,
Danubij ad ripas, & ad oppida proxima cogit:
Funera qui ducunt alacres suprema parentum,
Quiq. diem illorum extremum celebrare choreis,
Et cantu, citharaq. solent, plausuq. per urbem.
Membra secant in frusta (nefas) matrisq. patrisque,
Mixtaq. visceribus pecudum vescuntur ad auras,
Effossis aut sub solida tellure latebris.
Horum ornant capita argento, leuiq. smaragdo,
Et baccis, auroque, quibus gens effera potat,
Quum fœda inter se laribus coniuia curant.
Ibant & Tauri (genus intractabile bello)

Sangu

V E N E T I A E.

nguine quiq. suas turpant cæsi hospitis aras,
o gregibus, quum sacra ferunt sollemnia templis.
tremus venit Scytha, cui simul arma, furorq.
artius, & cædes hominum, & facta impia cordi;
os etiam quibus est ex ipso vulnere cæsi
ilitis, exerto calidum bibere ore cruorem.
edera quin etiam non sunt sine sanguine; nam quum
ter se hæc feriunt, dextri nudo ense lacerti
stis vterq. ferit venam, miscentq. cruores
mborum patera ingenti: quos protinus una
gustant, qui iam pepigerunt fædera pacis.
mq. aderant Neuræ, qui lata Boristenis arua,
erbosaq. colum ripas: gens sueta rapinis.
os verti in faciem (si vera est fama) laporum,
ermixtosq. lupis prædas agitare, simulq.
iuere: quumq. libet facie mox posse ferina
eposita, in solitos rultus, formamq. reuerti:
agna quibus laus est, sumptis occumbere in armis.
icta pharetrati nudabant membra Agathyrsi:
ulnera quos numquam, vel tela hostilia terrent.
iq. habitat ripas flauentes Bulgarus Istri,
ortiferum Gallis bellum postremus inibat.
on alius premit infensis felicius hostes
issibus, pugnave magis latatur equestris.
i solum ingenti Martem venerantur honore:
c soli noua templa dicant, & sacra frequentant.
abant instructi Nomadesque, acresq. Georgi,
Sedonesque, Hunniq. truces radiantibus armis:
ui securus haud longe fulgebant, quam nemus igne
ccensum rapido diuersa in parte relucet.
abat atrox chalybe armatus medio Athila cætu,

Et præceps animi, spiransq. immane fremebat;
Ob bello fusas acies, stragemq. suorum.
Haud aliter quam quum stabulis depulsus ab altis
Sub noctem leo Cinyphius; quem pastor, & ingens
Turba canum montis petere ardua lustra coegit,
Verberibus multis domitum. fremit intus acerba
Ore fero insuetas asperans tergore plaga,
Atq. ignominiae non immemor, agra reponit
Membra solo, reficitq. nouas in prælia vires,
Et secum indignans oculorum lumina contra
Pastorem armanti, atq. inuisa mapalia torquet.
Hanc hominum rabidam pestem, gentemq. nefandam,
Atque has horrendas acies in regna mouebat
Gallica, ductoremq. Italorum Pannonius rex:
Cui breue corpus erat, cui barba baud densa, caputq.
Ingens, & simæ nares, oculiq. minaces,
Sed parui; quos buc toruus voluebat & illuc;
Et teter fæda specie color. ille superbo
Incedens gressu gentes terrebat atroci
Aspectu, & virtutem animo, membrisq. vigorem
Ostentans, vini in mensam certamen inibat;
At non lenè: licet q. superbi magna Falernii
Uno certatim carchesia vergeret haustus:
Ingenio tamen ille acri præstabat, & astu;
Principue in rebus dubijs, seu protinus hostem
Vellet adire pedes, vel equo decernere campis,
Seu munire urbem, seu claudere vallibus hostes.
Sed mors illum Aeti, non expectata, coegit
Consilium versare nouum sub pectore: namque
In Celtas subito furor omnis, & ira remissa est;
Acciriq. iubet celsa ad prætoria primos

Ductor

uctores, rauco sonitu, lituiq. tubeque.
ed cornu vt fudit circum tecta ardua vocem;
rotinus indomitæ gentes, atq. agmina sœua
arbarico clamore ruunt, sonitumq. requirunt
auditum. ceu sole nouo siluis solet ingens
oncussis examen apum præsepibus alueo
romereq. & magno se murmure ferre sub auras.
onuenere duces primi, milesq. sub altis
orticibus, quæ tectum ingens Riphæus habebat
ellator, iuxta ripas, vbi labitur vndis
vortis celer Ister, & ardua mœnia Budæ
tringit aquis: quam Bleda ferox incinxerat olim
aggere, & ingenti vallarat mœnia fossa.
ithila sed fratri tacitum insidiatus ad amnem,
erro animæ latebras, & spiramenta reclusit,
atq. illum exhalantem animam prope fluminis vndam
anus arenosa non uno vulnere ripa
onfossum, alitibus pœdam, canibusq. reliquit.
Namq. erat & belli cupidus, sitiensq. cruoris
lumani, atq. hominum casu gaudebat atroci.
ebinc alacer cogit magni intra limina tecti
onciliūm (visu horrendum) vultuq. ferino
prospectans proceres solio sic fatur ab alto:
Dilecti heroes, Martis certissima proles,
auxilio quorum Europæ cecidere tot vrbes,
yorum ope magnanimos ad mortem traximus armis
n patrijs bello Rhemos, sociasq. cohortes.
Iunc quoniam Laurente solo prope Thybridis vndas
xanimis iacet Aetius; vos arma parate,
atq. animos, quibus in vertendis vrbibus vñi
annonie, que nunc est nostri regia, pulsis

8 L A V R . G A M B A R A E

Indigenis, sceptri sedes. sunt bella mouenda
Aspera in Ausoniam: quæ quamuis miserit orbem
Sub patrias domitum Romano milite leges:
Ille tamen Latij nos experietur in oris
Bellantes, magna præcelsa ad mœnia Romæ:
Nosceret & an feriant nostris mage pila sagittis.
Viderit at Mauros genti communis utrique,
Atq. idem genitor, cui dura in bella fauebit.
Nam nos haud Martis labor, haud fera bella fatigant.
Nec vitti assuetis absistere possumus armis.
Et nos bellando fortunę fulmina semper
Tempsimus, haud aliter quam tempestatis aquosę.
Nauita vim spernit, ventis assuetus & undis.
Olim Romanam vastauit Alaricus urbem;
Prædator potius quam miles clarus in armis.
Frærarunt alijs non longo Marte Britannos:
Atq. alijs Libycas factis felicibus oras
Vexarunt armis: alijs superauit Iberos:
Et nos addamus nostris regna Itala regnis.
Nam rure in fines alios bello mibi mens est
Semper, & iniectis terras inuolnere flammis.
Haud armis aliter nostris Oenotria cedet,
Quam tenerę in campis segetes spirante per amplam
Planiciem Borea cedunt; fragilisq. repente
Culmus humiliate inflexis procumbit aristis.
Uos vero vietas iam nunc sperate phalanges.
Stabit enim in castris Scythica pro gente ferus Mars;
Annuet & nobis facilem victoria pugnam:
Ullaq. nec pietas, nec amor, lacrymare, precesve
Ausonidum vos commoueant; & nullus in oris
Italiæ, sine cede manus, sine sanguine vestras

Euad

iadat. cerno sat a lœta rubescere campis,
uminaq. vndani morientum plena cruento.
idsis o Gradiue pater, namq. Itala regna
igredimur duce te, qui nostræ es stirpis origo.
anua vota feram victor prope Thybridis amnem,
et templi spolia in medio direpta dicabo
iutoridum ex humeris; letusq. affixa videbis
gna, tubas, clypeos foribus pendere superbis:
et Latij etiam tibi templa sacrabimus oris,
itq. nouo de more, tibi nona sacra feremus.

His didis, strepere tubæ, lituiq. sonantes,
sonitu impleuere locum. pulsata resultant
uria, vicinæq. domus clangore tubarum.
unc longo inter se primi sermone fremebant
uctores. ceu quum celeri silua ardua vento
ulsa mouet vario densas cum murmure frondes;
icinæq. sonum rupes, & lustra volutant.
ut matutino Zephyrus ceu per mare flatu
niuim placide spirat, lateq. tumescunt
son summa immixti fluctus, non grandinis imbre.
circum crepitant non fractis vocibus vnde.
enerat & iam fami mali prænuntia tanti
Latium; iamq. Insubres, penitusq. Sicanos
abscissos magna Hesperia rapido æquoris æstu
erruerat. subito hos contra capere arma per omnem
aliam iussit Cæsar, cui Romula tellus
arebat, floremq. Italum, roburq. vocari
R V N O R V M inbet, ad ripas qui multa tenebat
ppida, qua cursu decurrit Mella sonoro;
uaq. rigat sola fæcundis pater Olius vndis,
uaq. Padi rapida vnda fluit, Chisijq. fluenta:

Quem

Quem longo clarum bello, proauisq. potentem,
Atq. opibus, Cæsar dudum præfecerat armis,
Militiæq. ducem: iubet hunc peditumq. maniplos,
Et totum Latij equitatum educere castris:
Indomitæ consuetus erat nam vincere gentes
Semper, in hostiles quoties Romana mouebat
Castræ acies; illo nec erat quisquam aptior armis,
Quiq. magis belli euentus, artemq. teneret.
Huic nigrantem Aquilam dono concesserat olim,
Insigne æternum generis; quod postera proles,
Et cuncti clypeo, & signis gessere minores.
Nec mora BRVNORO duellere exercitus oras
Deuenit properans, primi sub tempora veris,
Arsia ab Illyricis populis qua diuidit Istros.
Primores belli ante amnem confidere castris
Cœpere, & virides vallo & munimine ripas
Cingere, & in latis prope flumen tendere campis;
Et descendantem de montibus expectabant
Sæcum hostem, nulla pressi formidine peccus.
Armorum nam ripa dolis erat apta, retabatq.
Ad flumium haud facile aduersas accedere gentes.
Et leua de parte nemus, rupesq. maligno
Accessu prope flumen erat, queis se addere miles
Posset, & iniectis depellere molibus hostem.
Interea positis Heros dum Gambara castris
Instruit accitas armis ad prælia turmas,
Pamonijs infusa iugis, & vallibus Hunnos,
Esse domumq. manum infrænam nix alta retabat.
Tendere iter: quamquam nostris floret in hortis
Iam rosa, frondereantq. nouis nemora ardua ramis,
Et nitida cœli Sol luce recluderet oras.

d postquam valido defendi milite fines
aliae agnouit vigil Athila: protinus ardens
arma rapit, rumpitq. moras, seq. ilicet ira
scitat, atq. equites volitans, peditesq. recenset.
go non glacies illum, non duraret tardant
igora, nec passim multa tecti niue montes,
maq. Hyperboreo spirantia flamina ab axe:
in Italos bello inuadit. tunc barbara castris
gna mouet, seq. Ausonias accingit in vrbes,
tq. animis sauit preceps, & fulminat armis.
t vero instructum tercentum millibus hostem
RVNORVS duxit sensit, famamq. per oras
lyricas ruere, atq. alpes transmittere cursu
erias Hunnorum acies, sociasq. phalanges,
ec paucos posse innumeris obfiterere turmis:
ilitiae cogit posita ad tentoria primos.
ise bonus stabat, sumptaq. acerrimus hasta
lius huic iuxta proauis, & patre Mafaeus,
on belli laude inferior, nec honore secundus;
urpura cui latum pectus velabat, & armos
gentes: licet & turmas pedes inter equestres
et, at ille tamen superabat vertice, & ore
gregio armatas acies, velut ardua in hortis
ter odoratas laurus, corylosq. cupressus.
ic atavum prisco reddebat nomine, & armis
ulgebat longe auratis, clypeoq. vomebat
t galea vndantes (visu mirabile) flamas.
le exceptus equi dorso referebat equestrem
lauorem, quum bella parat crudelia ad Hebrei
lumina, & oppositos implet terroribus hostes.
os circum haud aliter miles glomerabat in unum

Ausonius

Ausonius, qudm nimbus apum pernicibus alis,
Dum propere cauta tecta petunt, & nubila nondum
Effundunt tenues nigranti ex æthere rores:
Sed densa buc, illuc volitant, atque incipit austus
Per campos spirare, subitq. mapalia vulgus
Balantum, pastorq. priusquam decidat imber:
Mox hasta inixus longa, Dux talia fatur:

Ausonijs proceres, quorum est iam cognita virtus
Terraq. pelagoque, fidem iam fama reportat
Haud dubiam; & ceri referunt, quos misimus illuc,
Horrida castra truces posuisse in finibus Hunnos
Pannonie, atq. audisse sonos per inane tubarum.
Fama refert hos infensos petere Itala regna,
Non seculi ac venti, cum nauibus asper Orion
Nascitur, illi instar vibrati fulminis aquor
Euerunt. ruit ante uolans comitante procella
Africus, Ionijsq. rates soluuntur in vndis,
Illisq. penitus scopulis, & murice ceco.
Cernitis ut veniens Hunnorum exercitus omnes
Ilyricos, & Germanos, totamq. fatiget
Italiam, Libyamq. metu, Rodanumque, Tagumque;
Nec nobis Italorum armis diffidere turpe est:
Nam nos obniti tot contra haud agmina pauci
Sufficimus, nec tanta Italos a peste tueri.
Sed tamen aduersis pugnando funera turmis
Mittemus; nec erit miles, nec ductor inultus
Hac pugna: quamuis campo sit stratus aperto.
Quid tum, si tandem victi moriemur ad vnum?
Sanguine nec fuso Latias seruabimus vrbes?
Quare agite vmanimes Aquileia antiqua petamus
Mænia, Riphæisq. locum, scisso aggere, Garis

Linquam

nquamus; nec nos teneat mora longa videntes
is circum ripas: nam si nos septimus ortu
s nitido attigerit cunctantes Lucifer oris,
u leo magnanimus venantum septus ab armis
adiq. cum numero premitur, sic nos premet hostie
numeris equitum turmis, peditumq. cateruis.

Dixit; & in numerum, collecto milite, castris
ellere signa iubet, ductum & rescindere vallum;
ruere & sedes, & propugnacula rupto
ggere; vt herbosis flumen se effunderet aruis,
campos tegeret passim stagnantibus vndis.
ec mora: Dux totis Aquileiam tendit ad urbem
gminibus: duplici quam fossa cingit, & alto
ggere, pilatasq. accedit ad arma cohortes,
u sibi delegit socias: nam cetera ab armis
gmina, & alipedum turmas dimisit equorum.
ndere vulgus item iuga longa ignobile iussit
rdua, & seuiret donec ferus Athila in oris.

d frustra Ausonidum fulmen BRVNORE Aquileia
grederis: nam tu tandem cum milite paucos
ost annos, multo occumbes oppressus ab hoste;
im Scythie oppugnant Aquileiæ mœnia gentes,
vstant circum direptis vrbibus agros.

uq. etiam longe telo fallente Mafæ,
ignando effundes animam, dum reijcis hostes
ffilibus, qui iam fossas, vallumq. tenebunt:
Iedorum nec te terrebunt arma furorque;
tque umbra obtexet telorum mœnia iactus.
Saluete o magni Heroes, fortissima pubes,
uos olim genuit ditissima Brixia; quos nunc
ara Aquileia tenet cumulatos laude perenni.

Vos patrij fleuere amnes, & pastor, & omnis
Agricola impleuit lamentis tristibus auras.
Pastorum cætu, & fluiorum septus in altis
Fornicibus vos defleuit Sebinus, & ingens
Benacus, gelido mærens seq. abdidit antro;
Et circum sonuere nouis caua saxa querelis;
Dum saeuo caderent bello tecta alta Aquileia:
Itala terra etenim vobis morientibus omne
Præsidium, quum Marte graui, flaminaq. labaret,
Perdidit, & tanto intremuit concussa tumultu.

Iamq. ferox animi, prædaq. inductus opima
In Carnos, Iuliq. forum peruererat Hunnus,
Funera dans ferro passim discrimine nullo:
Quo duce iam pagi ingentes, atq. oppida, & urbes,
Et virides siluae flamma superante ruebant.
Ipse fugam externas ciuis molitur ad oras:
Agricola amissis gregibus, quum sidera surgunt,
Progeniem secum paruam trahit, & fugit amens
Extremum patriæ excidium, violentaq. bella.
Congestas alius multo sudore relinquit
Diuitias, furtimq. petit inga saxe a montis.
Hic & inaccessas rupes se territus abdit:
Hic trabe inexperta, nigræ sub imagine noctis,
Ire per insuetum properabat turbidus æquor.
Tantus erat belli terror, & rerumq. ruina.
Tunc veteres subito Veneti Troiana propago,
Qui littus procuruum Adriæ, & vicina colebant
Oppida, vicinosq. sinus, gens sanguine claro,
Atq. potens opibus, proauorum & nota triumphis,
Deseruere suos bellum ob crudelē penates;
Deuictiq. maris non longe a littore multis

iuigij, Venetam fundarunt fluctibus urbem
medij; urbem egregiam, qua parua iacebat
sula ad Adriaci stagnantis litora ponti:
iam sparsæ incingunt pacata per æquora terræ;
on longe qua Medoacus decurrit in vndas,
Mattemauci qua feruent ostia portus.
Interea Veneti struerent dum tecta, nouasq.
d litus sedes, urbis cunabula primæ,
edoacus placido qua tendit in æquora cursu
adriaci maris, & pelagi se miscet amaris
fluctibus, admixto perdens sua nomina ponto:
luminis ad ripas vir multis obitus annis,
orpore sed validus, siluis habitabat in altis,
signis vitæ, & morum probitate; solebat
in largo gemitu ante aram, lacrymisq. profusis
ibluere anteactæ commissa piacula vitæ;
t eternum & laudare patrem noctesq. diesque;
t longa exiguo ieunia soluere victu,
eclusus procul a turba, rerumq. tumultu;
nde illi dederat celestis spiritus aure
tres & varios rerum prædicere casus:
spiciens medij surgentem in fluctibus urbem,
ic air: *Ante alias o felix insula, iam non*
amplius aut colubrum domus, aut secura volantum
ecta; sed eternum cælo gratissima sedes,
ittoris, Adriaciq. simul noua gloria ponti.
uq. viros genitura etiam, qui menia Romæ,
et septem geminos colles, veteresq. Latinos,
Dardanijq. regent Mauorii regna Quirini.
quotiens bello classis tua perfret a viatrix
immerget pelago nautas, frangetq. biremes;

Prædonum;

Prædonum; dum curua latent prope littora, subter
 Exeos pelagi scopulos, fretiq. latebris,
 Necnon fraude loci medijs prædantur in vndis?
 Hos Consul Venetus tua dum prope littora prædas
 Connexant, classe instructa per marmora nota
 Vincet: inundabunt largo caua saxa cruxore;
 Illorumq. in regna ruens felicibus armis
 Denitos patrio trudet de limite victor.

Atq. aliquis sibi rem Venetam, sibi Consul honore
 Præcipuos vrbis poscit, longamq. quietem
 Rumpere tentabit frustra, pœnasq. cruxore
 Effuso luct, aut patrijs pelletur ab oris.

Adueniet quondam Gallorum e partibus hostis,
 Hostis atrox, armisq. potens, diuesq. triumphis.
 Is secum quamuis bella ad naualia ducet
 Tercentum æratas spumantia per freta puppes,
 Quæ late patrios portus, terrasq. tenebunt:
 Res non ille tamen Venetorum euertet amarus
 Bellator, sed littoreas inglorius oras,
 Et classe ingenti amissa, signisq. redibit.
 Non acies ferro armatae populiq. nocebunt,
 Quos vicina vrbes lacrymosa in prælia mittent.
 Illum non structi supra placida æquora pontes,
 Innexæq. trabes, & robora cæsa iuuabunt:
 Illius quin Adriacis exercitus vndis
 Mergetur: nam vi bellantum corruet ingens
 Pons pelago; permixta viris tabulata natabant,
 Putgantumq. palus clamore remugiet alta.
 Quid dicam? Adriaci te tunc maris vnda iuuabit,
 Vesperi quum refluit sero, littusq. videtur
 Linquere, & Aurora cursus extendero ad oras.

Impetu

npetus ipse etenim refluxus maximus vnde
los inuoluet ponto, & coniuncta resoluet
hora, connexa q. trabes: ceu tempore veris
ridanus solet, aeris cum diruit alnos
iluio ingenti, ripasque, immixtaq. ripis
ixa, trabesq. petit, diuulsoq. aggere tortis
orribibus, sat a lata premit, camposq. virentes,
virides culmos, & culta noualia secum,
ndantiq. trahit spumans tecta alta ruina.
ffugiet rex infrendens, longa q. carina
infusus linquet duro in certamine gentes:
eos ingens paucor buc trepidos impellet, & illuc.
inc Veneti laude accensi subito eminus hostem
lorum nimbo iuident, iactisq. sagittis.
c animam madida moriens iam linquet arena:
irs longa adnixi tabula vada lenta tenebunt:
iam manus a tergo iuuenum, pelagiq. sequetur
ccola, capriuosoq. neci dabit, & feret arma.
bs Veneta aspiciat passim casa agmina ponto
sc illuc fluitare, ratesq. per aquora ferri
migio tandem excussas, acriq. magistro.
Et veniet qui sexa dies in bella ferocem
uc rebet Hunnorum gentem, quam tu quoq. vinces.
imq. tuam ratibus, validisq. triremibus urbem,
rbem auctam nondum imperio, claramve triumphis,
ut opibus pelago aduectis, stabilive Senatu
uadet Scytha, nunc spolijs, nunc cede superbus
usonidum, ob captosq. duces, populataq. regna.
inc Venetus contra venientem ad proxima classem
tora praealido se feret obuius hosti,
pugnam ingentem patrijs committet in vndis:

Quæ dabit æternam ventura in sœcula famam,
Et Venetis, claroq. Duci, qui milite, & armis
In freta vasta rates Hunnorum funditus egit.

Sulcantem cerno late tumida æquora classem
Ingentem, & rapido cursu tua nota petentem
Littora: qua rauco fluctu ferit Adria cautes
Illyricas, pontum perflat quum turbidus Auster.
Hæc bellum tibi funestum tua per freta portat;
Tercentum namq. arboribus vada cœrula pulsat.
Illa tibi magnum exitium, clademq. minatur.
Aspicio pontum niueis albescere velis,
Et late spumare tuum validis mare remis.
Non tamen hic magnus ductor lætabitur vñquam,
Nec venisse volet: namq. induet inclytus arma
Dux tuus, & subito classem deducet in vndas,
Atque petet subito Tergesti littora cursu:
Mox sese pugnæ nauali aptabit, & hostem,
Hostem animis nimium fidentem, & classe potenti
Inuadet, sonituq. tubæ maris æquora passim
Accipient sonitum ingentem, ratibusq. nitescent
Hic illic igne accensis. pugna horrida ponto
Crudescet: sed tu Venetum Dux clarus in vndis
Victor eris, cernesq. hostili sanguine fluctus
Spumantes, atq. arma virum, confosaaq. telis
Corpora per longos pelagi fluitantia tractus,
Differri remos, perfracta q. transtra per æquor.
Mox Aquilam belli signum, victasq. biremes,
Atque Ducem tantæ classis tua lœta videbit
Vrbs captum, & ratibus tot rostra erecta superbis
Et iuga longa ratis multo fœdata cruento.
Sæpe geret Venetum Consul naualia bella

er Syrię, Epirlq. sinus, armisq. tenebit
ttoreos circum portus, vrbesq. propinquas,
victor belli signum per litora figet.

Hic Adriam imperio factis felicibus addet,
e Rhodon, sparsisq. Aegaeum per mare terras:
le Padi hostiles superabit ad ostia turmas.

Ilter & ad Iuliq. forum victo hoste ceteras
præceps aget ad ripas, pugnansq. recesso
unera mille dabit vicina ad flumina ferro.
Iper Tyrhenis insurget ductor ab oris,

t classem instruetam secum vehet, & tua bello
ppida, littoreosq. sinus vastabit, & urbem
lasse coronabit minitans, & bella ciebit.
tudiet armorum sonitum, & spectabit in alta
ugnantes vulgus gentes: lateq. sonoro
errebat clangore tubæ, plebemque, patresque.

unc primum pugnas terra furibundus inibit
duena: cui magnum auxilium gens proxima ponto

afferet, & varias gentes deducet ad vndas.

Iesper tunc surget bellantum in littore pugna.

unc Princeps ducibus captis, aut cæde peremptis,
t trabibus mare submersis, prædaq. potitus,
em Venetam subito longa obsidione leuabit,
t desolatas vrbes, atq. oppida circum.

lim tempus erit Ligurum cum tu quoq. portus
accedes victor, populabere & omnia ferro,
t late rebus direptis vltor abibis;
lorumq. duces vitrix classis tua captos
ad Venetum innumeris ducet cum nauibus urbem.
xpe tuus pelago noua prælia ciuis inibit,
ulta solo, grauiora tamen, mageq. horrida: namq.

*Abdua, decurrentsq. vndabit Mella cruore,
Nec non Bacchilio: voluent Athesisque, Padusq.
vorticibus peditum cuneos, equitumq. cohortes:
Imperijs. tui fines Germania, & oras
Diripiet, rapidisq. dabit capta oppida flammis.
Et furor armorum te contra accendet Iberos,
Et Celtas, & Germanos, & deniq. totam
Italianam, & late Ismarias tua per freta puppes.*

*Heu quoties bellum clypeis, atq. ense corusco
In te acuent variae gentes, iniustaq. bella
Indicent tibi? sed frustra, nam sola resistes
Tot contra armatis populis regnisq. superbis.
Ut pelagi scopulus per inhospita littora ponti
Cyaneas errare ferunt ubi per mare cautes,
Qui stabilis stat mole sua, atq. incinctus acuto
Murice contortos densis à flatibus Austri
Spirantis frangit fluctus; & fulmina, & imbris
Perpessus licet, & pelagi latrantis arenas:
Ille tamen post longam biemem, postquam æquora cu
Cessarunt vexare Noti, se ostentat ab alto
Arduus, haud vento fractus, vel fulminis ictu.*

*Tu vero numquam mirabere magne Senator
Quod gens sepe tuos teneat rate barbara portus:
Namq. Urbem oppressam vedit Romanus, & arcem
Aeriam circum diuerso a milite septam:
Quos etiam pulsos vedit, bellove peremptos.*

*Salve vrbs egregios olim genitura Catones,
Et Fabios, & Scipiadas: tibi seruiet ingens
Adria, & Adriaci maris vnda, & littus vtrumqu
Et circum celsi colles, & Iapygis ora;
Quasq. tenet rex sublimes Thæacius arces,*

Eubœan

bœamq. tuus, Cyprumq. Senatus habebit,
enon & Cretę regnum, viridemq. Zacinthum;
Venetum imperium mox proferet ad vada ponti
u rapidus Tanais, qua præceps Phasis in æquor
euoluunt gelidos latices, & qua vagus Ister
ita petit, vastoq. sonans se gurgite condit.
e etiam portus ditione tenebit in oris,
sphorus angusta quas verberat horrifer vnda,
egypti ad pingues campos; ubi Nilus abundans
erbosis spumat ripis, limoq. per arua
uello fœcundat auros, trahitq. virentes,
hinc scse pelago septena per ostia miscet.
Eosq. piemet seclis venientibus Indos
ruitio; Rubriq. maris tunc frena volentes
digene accipient, neenon & proxima regna;
rsidis & latos fines sua sub inga mitter.
acte alia Euganeos tandem subiunget, & vrbes,
ias Natiso, quas Bacchilio, Silisque, Athesique,
asq. etiam terras interfluit vnda Timau.
iic omnis plaga parebit quam nunc Padus ingens
luit, atq. omnis regio, quam flumina centum
ta rigant: que perpetuis decursibus intrant
idanum, mixtisq. petunt freta cœrula lymphis.
se fluminibus tandem Nilus comes addet,
ngesque, Tigrisq. celer, Indusque, & Araxes:
orum tunc ductos Phrygio de marmore vultus
irantes olim pretoria celsa tenebunt.
hinc Cinyops, Rhodanusq. quietis flexibus ibunt,
ollior atq. vndis domitus decurret Iberus,
voluet placidas Ister iam vicitus arenas.
indignantes alto de gurgite vultus

22 L A V R . G A M B A R A E

Ceruleos tollent, & toruo lumine cernent
 Signa triumphati letis successibus orbis:
 Quos inter Leo ceu sidus fulgebit, & alas
 Pandet ad aetherios axes, terramq. subactam
 Bellando ternis pedibus premet, & mare ponet
 Oceano pedis intrepidus vestigia dextri.
 Gloria tunc Venetum, atq. immensa potentia quan-
 Se tollet rebus, quantos aget illa triumphos
 Per Latium, perq. Adriaci caua littora ponti?

Tempus erit Venetum quum fortia facta poeta
 Certatim super astra ferent, terraque, mariq.
 Perpetuo illorum res gestas carmine condent:
 Quæ si quis memorare volet, volet aetheris idem
 Scire quot astra polo rutilent sub nocte silenti;
 Nosseq. quot volucres primis Aquilonibus acta
 Autumni trancent rapidis lata & quora pennis,
 Dum Libyæ inuisunt tepefacta caloribus arua.

Quare agite o ciues hanc Urbem condite, vosq.
 Aeternas sperate domos, mansuraq. regna,
 Pontibus & sparsas hac per vada iungite terras.
 Sunt vobis propriae hic sedes; Venetiq. Senatus
 Hic sese imperium tollet; vos linquere terras
 Littoreas, patriosq. lares bella aspera cogunt:
 Quos semper miles Germanus vexat, & urget,
 Excidijs (vt more suo) petat impius omnem
 Italianam. non vos euertere Barbarus hostis
 Tentabit, vos hanc secludite pectore curam.
 Naualis pugna est expers gens illa, nec alto
 Assueta: at solita est alpes habitare niuales,
 Atq. armata hosti latis occurrere campis;
 Et ferro, flammaq. petet testa alta Aquileia,

umferosq. iræ impatiens vrbis inferet ignes,
 atq. solo captam æquabit, rapidaq. subactam
 vuoluet flamma gentem, rerumq. ruina:
 t multas pernix Italîs regionibus vrbes
 ruet. huic nullus sumptis Oenotrius armis
 ugnator sese opponet, nec ciuis in arce
 ondet inaccessa vel opes, vel pignora, vel se:
 Qec belli euadent vicina incendia gentes.
 lunnus enim (calo ceu missum fulmen ab alto)
 nnumero euertet murorum milite moles
 ppositas, stragemq. dabit: mox victor ad oras
 annonias non cæde satur, spolijsq. redibit.

Tu vero Venetum magnorum maxime Princeps
 Le dubita, tandem alma tuos concordia ciues
 unanimes in pace reget, gremioq. nepotes,
 t sibi subiectas vrbes sine fine fouebit.
 Quas inter non fida magis, neq. firmior vñquam
 vrbis erit vlla tibi, quam felix Brixia; que pro
 mperio, rebusq. tuis sponte arma capesset,
 t pro te patrios fædabit sanguine muros.
 unc cum Cenomanum bellî furor ingruet oris,
 psa famem feret, & pestem patietur acerbam,
 iostibus & tandem in longa obsidione resistet.

Sed cladis, casusq. tui mea Brixia nondum
 inis erit; mora nulla, iterum gens aspera portis
 mminet, irrumpunt aditus, iam plena viarum
 trata cruore tuo (miserum) manantia passim
 prospicio, & spoliata suis sacraria donis.
 Per forâ, perq. domos, delubraq. sacra iacebit
 crudeli miles, ciuisq. oppressus ab hoste:
 Non aliter quâm quum pecudes, armentaq. campis.

24. L A V R . G A M B A R A E

*Aut silua, stabulis ve iacent extincta laporum
Sævitia, canibus longo in certamine cæsis,
Et cæso pastore, greges lacerantque, feruntque,
Et calido rabida ora lauant, faucesq. cruento.*
*Nulla magis bellis vrbs est assueta, nec armis
Vlla magis, prouisq. potens, aut pinguibus agris:
Plurimaq. hec venis ferri fit; oppida circum
Hanc sunt tercentum densis circumdata pagis,
Fluminaque, liquidosq. lacus, vndasq. sub altis.
Montibus effundit regio fæcunda salubres,
Quarum haustus, varios tollunt de corpore morbos;
Nec Sinuensis, nec littoribus Balearum
Inuidet: illa licet tulerint super æthera ratae.
Sunt montes nemorosi, & valles frugibus aptæ:
Sunt olea lati colles, sunt vitibus apti:
Pascua sunt pecori tot commoda; plenaq. riuis
Irriguis est planicies latissima: qua non
Optatos votis vocat vñquam rusticus imbres,
Quum canis inferius miseric mortalibus alto
Nascitur: hec segeti fauet, & iuga Gargara vincit.
Non desunt silue Phæcum regis, & horti
Hesperidum, qua Benacus pulcherrimus vnda
Pulsat odoratas leni cum murmure ripas.
Illic assiduum ver floret, spirat & aura
Aeternum Zephyri, nec brumam terra, canemq.
Aestuum curat: tanta indulgentia cali est.
Qui fremit interdum, Boreæ ceu flatibus aquor
Commotum: resonantq. nouis stridoribus vnda,
Quas nulla ad calum mixtas attollit arena.
Et tales alit ille suo sub gurgite pisces,
Quis similes non flumen habet, non educat aquor.*

ic non defit magni squamosa propago
naci: non mille cauo sub fornice pisces.
int etiam magni montes venatibus apti,
osbraq. se equiparant Celatica vina Falernis;
ut implere lacus, longum aut durare per eum.
marmor fudit non longe fossor ab Urbe,
enarijs quod non cedit, Libycisve cauernis.
t quoque inexhaustis tellus fecunda metallis:
ne armare acies bello, sine usibus uti
umanis sit opus; rastris aut frangere glebas;
eu filicem inuisam curvis euellere aratri.
ensq. assueta feras siluis agitare fugaces,
t ferro incurvo putres exercita glebas.
ertere, celicolis atq. annua reddere vota;
astoresque, agrosq. libens lustrare quotannis.
numque biemem Sol tangit equis, armenta magistri
lausa tenent stabulis: sed quum strepit ales in altis
ulminibus, que prima dies procedere Veris
untiat, atq. nouis se frondibus induit arbos;
armentarius alca petit inga monis, & umbras,
nemora, innumerosq. greges in latra reducit
ascua, & ad patrios fontes. clementia celi
ligna; latet vacuo non hic malus anguis in antro;
le celi virtio pereunt armenta, gregesque,
ut homines. una instar erit tibi Brixia regni.
Ipsa efferre viros per singula secula sueta est
laros eloquio, legumq. indagine: qui tunc
rabunt causas vestro admirante Senatu.
ic medicas artes sciet, & primordia rerum:
signes armis aliij vestra agmina ducent:
itq. tuas alias custos fidissimus urbes,

*Aut loca certa reget: pro te populusque, patresq.
Projcent animas in aperta pericula: sed tu
O Princeps Veneti, Consulq. iniuste Senatus
Sis memor, & facito ut seclis venientibus vrbi
Tam fidæ tua sit felix ventura propago;
Huic faueas, quum tempus erit: placido illa tuorum
Parebit quondam imperio subiecta nepotum.
Et licet huic nunc sit nascenti parvulus vrbi
Circuitus, tamen hanc ventura in secula sedem
Cernetis calo equatam; cuiq. Itala tellus
Assurget, mirata patres, vrbemq. superbam.
Mox Venetus ditione potens, opibusq. Senatus,
Consilioq. bonus positis dominabitur armis;
Pax erit huic cordi semper: sed senea per aequor
Bella laceffitus populis, terraq. monebit.
Hec ille; ut medijs fundat am in fluctibus vrbem
Conspexit; quam longe olim mirabitur omnis
Posteritas, terra pariter, pelagoq. potentem.*

*Stant gentes late ad littus; patrieq. ruinas,
Occasumq. datis solantur in equire terris.*

*Tunc ingens fragor auditus per littora, & aure
Spirauere leues subito pelagi super vndas,
Insuetumq. dedere sonum: passimq. videres
Letitia exultare foro vulgusque, patresque:
Et late insonuit latis clamoribus echor
Voce repercussum populi clamantis ad auras.*

*Hec super imperio Venetum, factisq. canebam,
Necnon illustri super vrbis origine: quam nunc
Sublimis Priulus sceptri decoratus honore
Dux regit imperijs paribus, pariterq. Senatus;
Quorum sub placita posite ditione tot vrbes.*

*et sparsæ pelago terræ, subiectaq. regna
xultant: sperantq. simul longa otia pacis.*

Illo me (preclara tulit quem Brixia in auras
tethereas, rigui prope Mellæ flumina nota)
empore vergentem in senium tunc Roma tenebat,
um foret eterna Superantius vrbe Iacobus
rator Venetum magnorum: quam Pius vrbum
lorentem placida Quartus ditione regebat:
t Vaticanum muris circumdabat altis,
utq. arcem positam flavi prope Thybridis annem;
rnabatq. vijs latis, domibusq. superbis;
ant antem subter Regardi tecta Galesi,
ut gelidos inter fontes, laurosq. comantes,
ua Vaticanus molli se vertice tollit.

F I N I S .

LAVRENTII GAMBARAI
IN OBITVM RANVTII
FARNESII CARDINALIS.

Ad Io. FRANCISCVM Gambaram
Cardinalem, Carmen.

RAM medium cœli superauerat aurea luna,
Nec solito terras lustrabat lumine, sed
Atro inuoluebat nimbo, ne funera migni

RANVTII, & mæstos lacrymantum cernere vultus
Posset arenosa procurua ad flumina Parmae;
Et mortale genus membris infusa tenebat
Grata quies, & noctis erant iam quieta silentis:
Quum molli somno Clymene hanc sopita iacebat,
RANVTII nam cura sui, non parua, retabat
Carpere consuetos sonnos, qui tabe latenti
Languebat dudum stratis, noctesq. trahebat
Insomnes, totosq. dies; nec febris anhelat
Inscia mater erat, gracilesq. oppresserat artus.
At postquam turbata timor insomnia rupit,
Discusso trepidam mentem terrore recepit,
Et sese erexit, cubitoq. innixa, suosq.
Euoluens animo casus; haec peccatore fudit:

Morte tua Paule o felix, tuq. inclyte coniux,
Qui non vidistis duo maxima lumina magna
Hesperia afflatu ventorum extincta furenti
Ante diem. Tu iam clarus bellator in armis

Henr

enriciq. gener regis, qui sceptra tenebat
gallica, tormento occubis, dum pectora ferro
cludis, peditesq. paras depellere, qui iam
ariete pulsabant muros, fossasq. tenebant,
ub Solis radios Hedini ad mœnia parui.
Te quantum sese iactabat Romula tellus
ospite te, quantumq. sacer tuus inclitus armis
audebat tali genero, tædaq. recenti.
ellantem quoties te bellica Gallia vidit,
iderunt Italæ gentes te in seua ruentem
rælia: terror eras Germani militis, atq.
militis in bellum quem fortis Iberia misit.
Iem hosti metuendus adhuc, sed te breuis verna
unc tegit, & paruo posita est spes tanta sepulchro.
& me deiectam tanto videre marito
omulidae, pariterq. meo doluere dolore,
coniugis infandos casus, meaq. irrita vota.
Quin etiam his oculis Carolum miseranda nepotem
implexus inter vidi matrisque, meosq.
exhalantem animam, non illo pulchrior alter
sonidum quondam, Romana nec induit arma.
le quidem tum parvus equum per prata fugacem
ceptus dorso, frenis parere iubebat,
& litui sonitu, & grato gaudebat equorum
innitu, belliq. etiam simulacula ciebat.
amq. ingens dederas specimen virtutis in ipso
lore atatis adhuc teneræ, & primoribus annis,
adictum & leti signum iam iamq. futuri.
sq. etiam Hostili vix natus quattuor annos
iberis, haud aliter quam flos quem frigida lympha
seruit; calor æstiuus quum gramina torret.

Tuq.

Et tu RANVTI dum Parmam inuisis, ut vrbes
Egregias regeres, & rerum fratribus habenas;
Quem Margarita Carolo sata Cæsare coniunx
In Belgas natale solum, patriamq. vocarat
Ad dulces nati tædas, te tabida febris,
Lentaq. corripuit: quæ sic accensa remisit
Se nunquam, donec paulatim euanuit ipso
Corpore vitalis calor, & frigentia liquit
Membra toro, & petijt cæli vigor igneus arces.
Te rebar felicem etiam veniente senecta;
Vt tota vnanimis tibi Roma assurget vni
Regia dona ferens reduci, fascesq. senatus
Purpurei, sellam & regni; qua latus auita
Sede sedens, ferres populo sacra iura Quirini.
Vtq. tuis tua cara parens daret oscula supplex
Ante alias sacris pedibus, comitante Quiritum
Concursu, ingenti matronarumq. caterua.
At tibi nunc vitam e membris violentia morbi
Extorsit, miseramq. tua me morte relinquis,
Et Zephyri in rapidos tulerunt mea gaudia fluctus;
Pro populi plausu, pro spe subit æger amaror,
Et pro lætitia gemitus renouantur acerbi.
Natorum & quamvis nati, fratresq. supersint
Nate tui, tamen ipsa dolens tua funera flebo
Ad tumulum; & gemitum longis singulibus addam
Nox erit hæc funesta mibi, lacrymosaq. semper:
Nam tu sæpe tuo dulci sermone solebas
Immissas animo morte infelicitis Horati
Solari curas: & nunc miseræ mibi luctum
Antiquum ingeminas matri, duplicasq. dolorem.
Sed nec adhuc animo vetus est deleta cicatrix

Coni

iugis & nati, quum iam plaga altera facta est,
crudescit hians, totoq. in pectore surgit.

Tu vero pater omnipotens, qui corda precantum
picis, & fusis precibus placaris, & omnis
rbine deprensos Libycis in syrtibus audis;
geminos serua natos, pariterq. nepotes,
i matri intersint morituræ, & nostra resignent
mina, meq. patrum condant de more sepulchro.
Dixit; & exiluit stratis, animamq. beatam

A N V T I I famulas inter collapsa, ciebat.

ec Clymene turbata animum F R A N C I S C E recenti
ulnere, sic questa est dilecti in funere nati.

uid dicam? tremor insolitus per membra querentis
fusus Clymene, qui iam concusserat artus,

saq. signa dedit matri, non vana, doloris

lterius: nam R A N V T I V S sub luce sequenti,
nte iubar Solis quam sese efferret ab oris

uroræ, clarumq. diem per inania secum

iceret, immitti iam candida lumina morte

luerat, inq. graui luctu iam liquerat urbis

imores, totamq. domum; quos ille prius quam

esereret lucem hanc, nostrisq. recederet oris,

olloquio affatus solito est, quo credere cogor

ius sine labe animam super ardua vectam

dera, & excelsa cœli in regione locatam.

Cenomanum F R A N C I S C E decus, tu testis es ipse;

ostquam hausit lucem hanc, & tristia limina postquam

stantis leti, iam leto addictus, iniuit:

uo candore animi labentes egerit annos,

ia coluit pietate Deum, qua mente parentes,

equata regeret populos ut lance volentes:

Quove

*Quo*re animi patres orando ardore moueret
Purpureos, Tyrio ipse etiam spectandus amictu:
Aut rerum cæcas quo panderet ordine causas.

Quum vero natum Clymene Farnesia flebit,
Me quoque (grata mibi cum sint tua iussa) videbis
F R A N C I S C E ad tumulū, postquam pia sacra sacer
Fecerit, & mœsto dicentem carmine magnum
R A N V T I V M, quæ Roma parens, gensq. Itala def
Et quicunq. animum studijs exercet honestis.
Nec quisquam tamen est, te excepto, qui mage acerbi
R A N V T I I mortem doleat, gemitumq. parentis.

Heu postquā hæc clades venit Stimiconis ad aurem
Exanimis per humum iacuit, veluti iacet alnus
Strata solo, tumidi torrentis ab agmine, & Austr
Et multum illacrymans opera interrupta reliquit.
Quem propter mœsti ciues, populusq. sepulchrum
Egregium parui statuere Almonis ad amnem,
Non longe qua se Tiberinam inuoluit in vndam.

Vos, o pastores, lacrymis decorate supremis
R A N V T I V M, siluasq. colens Serrane virentes
Da lacrymas, moueat pietas vos cetera pubes
Ruris, & vndanteis lacrymarum effundite rinos.

Tu quoque, quæ nostris respondes vocibus Echo,
Hæc infasta refer tristi mea carmina voce,
Et redde has nostras verborum ex ordine formas:
Ut resonent patrio positum caua saxa sepulchro
R A N V T I V M, vocesq. meas tecta alta remittant,
Testenturq. meos R A N V T I ob funera luctus.

F I N I S.

AVRENTII GAMBARÆ³³
STIMICONIS MORS
D IOANNEM FRANCISCVM
GAMBARAM CARDINALEM.

Vnde etiam lacrymas mortem in Stimiconis acerbā
Nunc FRANCISCE tuos (opus admirabile) fontes
cum inter, coquit arua grauis dum Sirius ardor
maie, & parcunt solitis iam flatibus auræ.
Iam defessa domum venatu Nisa redibat,
a præceps Anio Tiburtia moenia tendit,
in Sol aeris duplicaret montibus umbras;
in procul Eurynome lacrymans occurrit ad amnum,
antiat & tristes obitus Stimiconis amati:
ait hunc fundentem animam vidisse sub altis
ribus, cui sevus aper graue in inguina vulnus
lilit, stravitq. solo. Tunc territa casu
olat, & iaculum ripa, pharetramq. relinquit.
nq. locum celerans cursu tenet: atq. vbi corpus
positum tumuli viridantis in aggere vidit,
circum indigenas crudelia funera flentes,
tineturq. decus formæ, crinesq. cruento
ncretos, atq. arma procul rorantia tabo,
ait: Hanc Stimicon primis tibi s̄epe sub annis
edixi miscrande necem: nam parvus amabas
uestres nemorum saltus, nec te grauis astus,
umave per iuga longa feras agitare vetabat.

Quæ mibi te Stimicon mala fors inuidit amanti,
Ne coniux meus ipse fores? non ipsa ego te nunc
Aspicerem, tibi si thalamo sociata fuisset.
At tanti tu causa malii pater impie, tuq.
Mater acerba, leues causas dum nec̄tis; at ipsa
Seua magis: nemorum potui nam sepe sub r̄mbris
Altorum mibi te felici iungere t̄da.
O felix, quam nullus amor tenet: at misera illa
Colla iugo quæ sponte dedit; namq. hanc timor ingens
Vrget, vbi procul esse oculis se cernit amatis.
Vos mecum lugete necem Stimiconis acerbam,
Quæ colitis virides silvas, vicinaq. siluis
Flumina, quas semper præde cumulabat honore
Paruus adhuc, cum vix intendere retia ceruis
Cœpisset, paruumq. humeris suspendere cornu.
Sepe diem vario vicina ad flumina ludo
Ducebat, cursuq. pedum certamen inibat:
Aut exercebat genitoris ad alta palæstræ
Tecta Lyci, aut iaculum veteres vibrabat ad v̄lmos
Heu quid agam misera ante alias Stimicone peremp
Hac sine te non luce fruar, & non mea saxum
Offa teget, sed præda feris inhumata iacebo
Has gelidas iuxta rupes: olimq. profundis
Liquitur vt glacies in vallibus, vt rutilum ver
Intepuit, taurusq. auratis cornibus exit:
Sic lacrymis gemituq. graui deuicta liquecam,
Et vita in ventos paulatim absumpta recedet;
Quam moror inuisam sine te. nec soluet amaro
Me gemitu ventura dies, miserosq. parentes
Morte mea aeterno in gemitu lacrymisq. relinquam.
His dictis, Stimicon lacrymis, tellusq. virescens

arguntur: veluti æstiu cum nocte cadit ros,
io flores, herbaq. madent: sic alma gementum
umebat tellus lacrymis manantibus vltro.
umq. super iuuuenem exanimum mæstissima virgo
ttollit gemitum, & lacrymosis ahuit vndis
ulnera, sædatosq. artus velamine tergit
arbæso, quo Nisa comas, & eburna tegebat
ectora, & intactis mage candida colla ligustris,
enatum quoties ibat, quotiesq. choreas
uce sacra ducebat ouans Anienis ad amnem:
Qua Siculi nemora alta tegunt magalia Mopsi,)
uod Stimicon Nisæ dederat pro munere quondam:
ed virgo non bos donum seruabat in vñs.
Iic strepitum ingentem comites haufere sub altis
allibus, & silua alta nouo fulgore resulxit.
Iunc trepidæ caua lustra petunt, & fornice condunt
e solito, nemorum qui plurimus imminet vmbbris.
Iuc comites circum assistunt, dictisq. dolentem
olantur dilectam omnes, viridiq. reponunt
tramine pallentem facie, & sua damna gementem.
Iec mora, conspicunt famulos Stimiconis ad amnem
endentes, qua corpus humo viridante iacebat.
t quamquam obscuro in nimbo tenebrosa teneret
nox rutilis claram radijs, & lampade lunam;
psa tamen noctis funeralia densa tenebras
incebant, piceumq. nemus, cauaq. antra ferarum.
t vero iuuuenem extinctum videre sub alta
lice, tunc taciti salicum de vimine texunt
unreas crates, sutisq. ex subere duro
orticibus, iuuuenem vacuo imposuere pheretro:
ublimemq. torum strauerunt fronde saligna,

Et super imposuere leues, nota arma, sagittas,
 Arcumq. pharetramq. madentem sanguine multos;
 Mox iter arripiunt perplexum tramite noto,
 Et patrio exanimum flentes posuere sepulchro.

D E X A N T H I P P O , ET LEVCONOE.

Ad eundem Cardinalem.

THeſſalus insignem formam Xanthippus amabat
 Leuconoen; his æqualis crescentibus ætas,
 Una eademq. domus preclara a stirpe parentum.
 At mater iuueni iam dudum inimica retabat
 Connubia, & tali coniungi ſedere tædas.
 Tunc miser ille, grauiq. diu iam vicitus amore,
 Torquebat ſeſe, gemitusq. ciebat amaros,
 Qua liquidis Aſopus aquis ſiluam inter & umbram
 Inter & arua fluit: curſu non amplius apros
 Saltibus inſequitur Pindi: pulcherrima tantum
 Illius ante oculos virgo obuerſatur, & acrem
 Haurit inexplatum membris ſitientibus ignem.
 Cura eadem ſed Leuconoe percuſſa parentem
 Alloquitur, retegitq. ſic primordia flammæ:
 Da mibi quod tua Leuconoe iam nubilis orat
 Care pater; da Xanthippi connubia gnatæ
 Quæ petit; optatas liceat mibi cernere tædas.
 Tu potes ipſe graues iras mulcere parentis:
 Tu pater es, thalamos gnatæ concede petenti.
 Aſpice quæ macies vultum deformet, & ora;
 Non mentem timor ullus habet, non tabida corpus

estis edit: tacitum vulnus latet ossibus, oraq.
ficit; atq. anima moribundos exuit artus.
ec castus mibi suadet amor, & vera fateri
git; & accenso terrorem e pectore pellit.
tq. ego ni trepidamenti spem sepe dedissem
nnubio me posse frui, si te hoc pater vnum
rassem, dudum crudeli funera natae
idisses. fari vt erius non passus amantem est.
ec mora, quon lato circum penetralia plausu
ulta sonant; epulasq. parat iam Thessala pubes.
lora intendit frondenti limina lauro:
rogreditur iam iuncta suo noua nupta marito.

Affiduu venator erat Xanthippus, & omnem
ram impendebat siluis inglorius altissi
strabatq. frequens montes, ubi retia suetus
endere, & omne genus iaculis agitare ferarum.
iprobus huic nullum versabat in ossibus ignem
rcitenens: tantum formosa oblitus amantis
bdita amat mage lustra, ferasq. inuadere ferro.
erum ubi nox terras picea circumtegit umbra,
enatu redit ille domum defissus, & omnem
ducit somno noctem; nec dulcia curat
cula, nec gremio infusum se sentit amantis.
uix Aurora Sol se se tollit ab oris,
e iterum redit in silvas; cassesque, plagasq.
endit; & assuetis exercet corpora curis.
uconoe interea thalamo miseranda moratur;
ndit & invisos caro sine coniuge soles.
a autem postquam terris noctem orta reducunt
dera, progreditur thalamo incomitata paterno,
chlamydem succincta, tegit quam vilis amictus;

Nec

Nec non mentis inops per saxa, per aua raptim
Carpit iter; superatq. altas interrita cautes,
Qua coniunx venturus erat: namq. illa timebat
Ne coniunx aliquam siluis arderet in altis.
Et sese sic mœsta hederis bicoloribus abdit,
Quas illic late errantes locus asper alebat.
Tollebat iam Sol celso sua lumina cælo;
Obductum nimboq. diem, tenebrisq. vchebat
Pallidus, indigna ne morte videret amantes
Extinctos, positosq. rogo; facti inscius Heros
Cassosq. rara sq. plagas haud latior vñquam
Saltibus assuetis posuit. mora nulla ministri
Siluarum extremas incingunt retibus oras;
Immittuntq. canes: illi instar fulminis acti
Accelerant rapidos nemorosa per aua cursus,
Et nemorum latebras penetrant; inclusa ferarum
Agmina proturbant cursu, & fugientibus instant.
Hæc modo vectus equo, curru modo vectus apertis
Insequitur velox campis; modo tramite curuo
Desiliens pedes aggreditur; sternitq. fugatque
Atq. aliis densum nemus, aut loca peruvia seruat;
Atq. veru figit valido, latratibus acta
Agmina sæua premens; aliussq. alta ad iuga montis,
Aut sola sub rupe canes tenet; aut tenet arma,
Quadrupedum obseruans aditusque, abitusq. ferarum
Dumq. feras alij vestigant; haud procul ingens
Fit sonitus, nemorum qua se miseranda latebris
Leuconoe abdiderat, timidæq. aduentat ad aures.
Namq. altis impulsa iugis fer. i saucia dorsum,
Qua latet ipsa, subit partem; mox densa sequentur
Turba canum incurruunt; atq. antri ad limina fistulæ

Vul

Inere sed fera lassa graui subito cedit inter
iaque, morsusq. canum: tunc maximus horror
conoen tacitam inuasit; quo territa virgo
cussit folia, & ramos quibus ipsa latebat.
fugam festinat; opem vocat illa mariti;
frustra, nam densa hedcræ virgulta virentis
cum amplexa pedes teneros, & crura retardant.
m viderunt trepidantem Vfensque, Mimasque,
os cane Amyclæo partu Gortynia primo
la dedit, cursuq. pares, & morsibus acres,
quibus admirant agrestes vbera dame.
pariter pedibus subeunt perniciibus antros;
stutumq. premunt letali corpora morsu;
plicitamq. hederis lacerant. tunc forte secutus
morem, cursusq. canum Xanthippus ad antrum,
ostrepitus, clamorq. vocat, fera per loca tendit.
primum sparsasq. comas, laniataq. vidit
etora, vix illam agnouit; trepidansque, gemensq.
cum ait: Inuisi nemori indigenis moriemur amantes;
gremio laceros artus accepit inhærens.
c plura; errantes socios vocat, oraq. monstrat
uicia Leuconoe, mersumq. in sanguine corpus.
otinus aeriam toto cum stipite pinum
dit; & ingentem patrijs in saltibus aram
instituit; iuxtaq. pyram frondentibus alnis
oparat; & iam accensa rogo farmenta reponit:
ox sacram indigenis aram sub rupe dicauit;
strauitq. focos maren⁹, atq. aspera fleuit
nera Leuconoe, & sortem miseratus amantum est.
fentem iaculo petit, & mucrone Mimanta,
sq. manu arripiens iam cœsos coniçit igni.

His

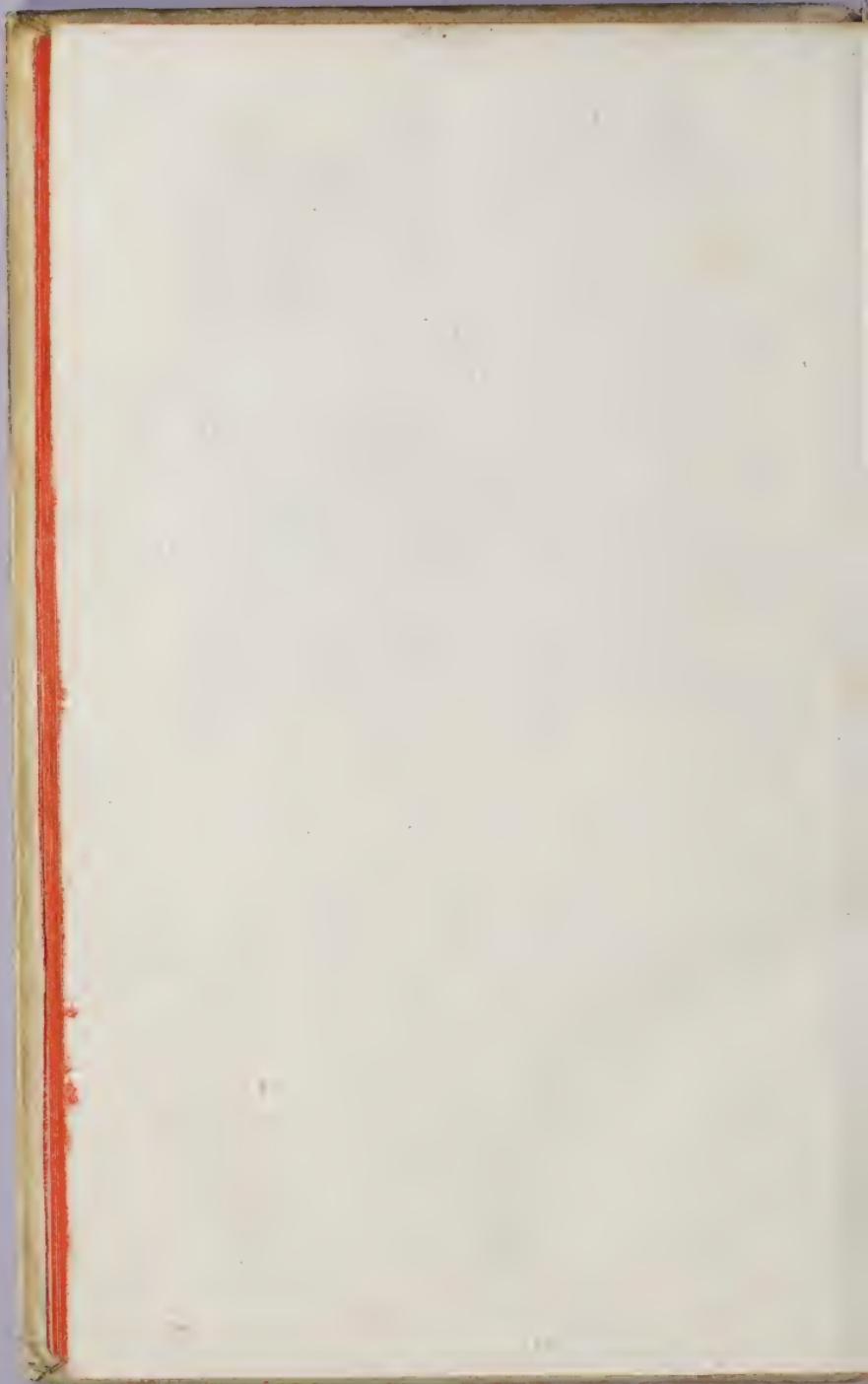
40 L A V R . G A M B . C A R M .

*His astis, laceros dilecta coniugis artus,
Et dulces olim exuias legit, & capit arma
Venantum, & geminos Libyca de stirpe ingales,
Omniaq. in rapidos inuoluit turbidus ignes.
Stant circum taciti comites, filet ospera circum
Turba canum; trepidant circum percussa recenti
Corda metu; non vox siluis auditur: ibi amens
Leuconoesq. rogo, & cineri se immisit amatæ:
Et se se haud pauidus medios proiecit in ignes.*

F I N I S .

H581
G188d

